

Cuprins

ABREVIERI	11
INTRODUCERE.....	15
PARTEA I. PREMISELE EXERCIȚIULUI RELIGIEI.....	19
CAPITOLUL I. LIBERTATEA RELIGIOASĂ.....	19
§ 1. Definirea dreptului la libertate religioasă.....	19
§ 2. Dimensiunea individuală a libertății religioase	22
§ 3. Dimensiunea colectivă a libertății religioase	23
§ 4. Drepturi ce decurg din libertatea de religie	24
§ 5. Limitele libertății de religie.....	25
§ 6. Concluzii	27
CAPITOLUL II. RELAȚIA BISERICĂ-STAT	29
§ 1. Tipuri de relație Biserică-Stat	31
§ 2. Modelul adoptat în România.....	39
§ 3. Concluzii	40
CAPITOLUL III. SUVERANITATEA STATULUI RAPORTAT LA CULTE.....	42
§ 1. Suveranitatea ca putere. Limita ei. Legătura între stat și culte și între suveranitate și autonomie.....	42
§ 2. Autodeterminarea și secesiunea	49
§ 3. Măsurile legitime la care obligă suveranitatea.....	52
§ 4. Măsuri controversate, legitimate pe suveranitate.....	55
§ 5. Concluzii	56
CAPITOLUL IV. AUTONOMIA CULTELOR – NEUTRALITATEA STATULUI.....	58
§ 1. Neutralitatea sau laicitatea Statului	58
§ 2. Definirea autonomiei.....	64
§ 3. Conținutul autonomiei cultelor.....	65
§ 4. Caracterele autonomiei	91
§ 5. Limitele autonomiei sau delimitarea cu ajutorul suveranității	93
§ 6. Relația drept statal – drept canonic	100
§ 7. Concluzii	104
PARTEA A II-A. ORGANIZAREA ȘI REGIMUL CULTELOR. PERSOANA JURIDICĂ A CULTULUI....	106
CAPITOLUL I. DEFINIȚIA PERSOANEI JURIDICE. TEORII ASUPRA PERSOANEI JURIDICE.....	107
§ 1. Apariția noțiunii în perioada romană	108
§ 2. Dezvoltarea noțiunii de către glosatori și alții în Evul Mediu.....	111
§ 3. Teoria ficțiunii și teoria realității	112
§ 4. Concluzii	118
CAPITOLUL II. CONSTITUIREA, MODIFICAREA ȘI ÎNCETAREA PERSOANEI JURIDICE	119
§ 1. Dobândirea capacității juridice.....	120
§ 2. Etapa prealabilă a constituirii ca asociație	121

§ 3. Voința persoanei juridice.....	122
§ 4. Modificarea și încetarea persoanei juridice	126
§ 5. Concluzii	128
 CAPITOLUL III. PERSOANA JURIDICĂ A CULTULUI.....	130
§ 1. Definirea cultului, ca persoană juridică	130
§ 2. Structura persoanei juridice a cultului.....	135
§ 3. Unitatea de cult	137
§ 4. Deserventul cultului	143
§ 5. Credincioșii, membrii persoanei juridice	150
§ 6. Patrimoniul cultului, ca element al persoanei juridice. Titularul patrimoniului	160
§ 7. Definirea religiei din punctul de vedere al dreptului statal	168
Religia, scop sau obiect de activitate al cultului	169
Definirea religiei.....	170
Religia, limită a autonomiei cultelor și a neutralității statului	176
§ 8. Cultul – persoană juridică de utilitate publică. Serviciul public al cultului.....	185
§ 9. Dobândirea și pierderea calității de cult și de unitate de cult	190
§ 10. Condiții pentru acordarea recunoașterii. Motive de refuz pentru recunoaștere	191
§ 11. Natura actului de recunoaștere sau de desființare a unității de cult.....	194
§ 12. Natura actului de recunoaștere sau de desființare a cultului, organizație națională	196
§ 13. Momentul dobândirii calității de cult sau de unitate de cult.....	200
§ 14. Momentul pierderii calității de cult sau de unitate de cult	201
§ 15. Concluzii.....	204
 PARTEA A III-A. REGIMUL JURIDIC AL EDIFICIULUI DE CULT	207
CAPITOLUL I. NOTIUNEA DE EDIFICIU DE CULT	207
§ 1. Definirea edificiului de cult	207
§ 2. Categoria imobilelor prin destinație în edificiile de cult	223
§ 3. Anexele edificiului de cult.....	226
§ 4. Structura edificiului de cult. Clasificări ale edificiilor de cult sau tipuri ale acestora	228
§ 5. Concluzii	234
 CAPITOLUL II. MODUL DE DOBÂNDIRE A CALITĂȚII DE EDIFICIU DE CULT, BUN SACRU	236
§ 1. Dobândirea titlului, prima etapă	236
§ 2. Condițiile dreptului statal relativ la construire și urbanism.....	253
§ 3. Concluzii	257
 CAPITOLUL III. AFECTAREA BUNULUI.....	258
§ 1. Afectarea bunului, act religios.....	258
§ 2. Afectarea directă și exclusivă a cultului.....	269
§ 3. Afectarea bunului, act juridic administrativ cu semnificația unui act de putere ori de guvernare a cultului.....	280
§ 4. Condiția de formă. Actul scris.....	289
§ 5. Momentul de la care afectarea produce efecte	290
§ 6. Caracterele juridice ale afectației cultuale	292
§ 7. Natura juridică a actului de afectare	293
§ 8. Domeniul legitim și intangibil al actului de afectare. Controlul jurisdicțional	302
§ 9. Rezultatul afectării, edificiul de cult bun sacru religios	305
§ 10. Efectele juridice ale afectării. Edificiul de cult bun sacru insesizabil și imprescriptibil.....	310
§ 11. Concluzii.....	313

CAPITOLUL IV. REGIMUL JURIDIC	316
§ 1. Teorii asupra proprietății cultelor. Titularul dreptului de proprietate	316
§ 2. Domenialitatea și limitarea bunurilor sacre	325
§ 3. Edificiul de cult, obiect al dreptului de proprietate	334
§ 4. Insesizabilitatea	338
§ 5. Comerciabilitatea	342
§ 6. Inalienabilitatea, limitare inaplicabilă bunurilor sacre	345
§ 7. Imprescriptibilitatea	352
§ 8. Afectațiunea, insesizabilitatea și imprescriptibilitatea, ca limitări ale dreptului de proprietate	355
§ 9. Afectațiunea ca servitute	359
§ 10. Bunuri accesorii	365
§ 11. Regimul de carte funciară și publicitatea calității de bun sacru a edificiului de cult	367
§ 12. Concluzii	370
 CAPITOLUL V. ADMINISTRAREA EDIFICIILOR DE CULT	373
§ 1. Administrarea edificiului de cult	373
§ 2. Întreținerea, modificarea și repararea edificiului de cult	375
§ 3. Poliția edificiului de cult	377
§ 4. Concluzii	379
 CAPITOLUL VI. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE CREDINCIOȘILOR ASUPRA EDIFICIILOR DE CULT	380
§ 1. Drepturile patrimoniale și religioase ale credincioșilor	381
§ 2. Obligațiile patrimoniale și religioase ale credincioșilor	388
§ 3. Concluzii	390
 CAPITOLUL VII. FINANȚAREA CULTELOR. FINANȚAREA EDIFICIILOR DE CULT. REGIMUL FISCAL AL EDIFICIILOR DE CULT	391
§ 1. Finanțarea cultelor și a edificiilor de cult	392
§ 2. Venituri asigurate de către stat	394
§ 3. Venituri asigurate de către credincioși	397
§ 4. Fiscalitatea edificiilor de cult	400
§ 5. Concluzii	407
 CAPITOLUL VIII. FOLOSIREA EDIFICIILOR DE CULT	408
§ 1. Folosirea exclusiv pentru cult	408
§ 2. Folosirea edificiului de cult în alt scop decât acela de lăcaș de cult, bun sacru	415
§ 3. Edificiile de cult monumente istorice sau artistice, bunuri de patrimoniu	421
§ 4. Concluzii	426
 CAPITOLUL IX. ÎNCETAREA CALITĂȚII DE EDIFICIU DE CULT, BUN SACRU	427
§ 1. Motive privind obiectul (prin prisma dreptului statal, privind imobilul)	427
§ 2. Motive privind subiectul (prin prisma dreptului statal, privind persoana juridică)	431
§ 3. Concluzii	432
 CAPITOLUL X. DEZAFECTAREA BUNULUI SACRU	433
§ 1. Actul religios	433
§ 2. Actul administrativ sau de putere	439
§ 3. Concluzii	441

CAPITOLUL XI. CONTROVERSE ȘI LITIGII ASUPRA EDIFICIILOR DE CULT	442
§ 1. Secularizarea.....	446
§ 2. Comunismul și edificiile de cult.....	448
§ 3. Competența jurisdicțională administrativă.....	449
§ 4. Competența jurisdicțională ordinată.....	453
§ 5. Protejarea edificiilor de cult	457
§ 6. Sisteme sau teorii folosite de către Stat în litigiile între culte.....	458
Principiile religiei sau abordarea deferentă ori trust-ul.....	459
Principiile neutre ale dreptului.....	467
Ezitări.....	471
§ 7. Schimbarea religiei credincioșilor.....	484
§ 8. Comunitatea de credincioși poate fi titulară a drepturilor asupra edificiului?	500
§ 9. Persoana juridică, titulară a patrimoniului.....	514
§ 10. <i>Simultaneum</i> -ul sau co-utilizarea	529
§ 11. Posibilitatea și limitele soluționării de către instanțe a disensiunilor din cadrul cultelor	534
§ 12. O soluție aderentă la principiile autonomiei și neutralității	544
§ 13. Necesitatea și obligativitatea unei soluții.....	563
§ 14. Proiecte legislative	565
§ 15. Propunere de <i>lege ferenda</i>	570
§ 16. Infracțiuni și contravenții în legătură cu edificiile de cult	573
§ 17. Concluzii.....	574
Concluzii generale	585
BIBLIOGRAFIE	591
Tratate, teze de doctorat, monografii și cursuri.....	591
Articole.....	596
Practică judiciară.....	601
Enciclopedii.....	602
INDEX.....	604